

i Lovforslagets § 4 (5) nævnte Steder ere saa overensstemmende med Kjøbstædernes Forhold, at deres Almueffoler ligefrem bør stilles under samme Regel for Skolegangen.

§ Lovforslagets § 5 (6) foreslaas alene en Henvisning eventuelt rettet.

§ Lovforslagets § 6 (7) har Flertallet troet at burde optage mere almindelige og omfattende Regler om de Lærerefter, der skulle findes ved hver Skole, og af hvilken Art. Det har herved som Betingelse for Ansættelse som fast (og ved Landsbyskoler sædvanlig eneste) Lærer krævet 2 Aars Uvelse i Undervisning (som Medhjælper, Privatlærer eller Lærer i en Pøgeskole), idet denne ikke synes at burde gives den aldeles Uvøede og blot theoretisk Prøvede. Flertallet har dernæst troet, for at udvide Kommunernes Frihed i at indrette sig efter de stedfindende Forhold, at kunne forhøje det Antal af Børn, der skal gjøres Ansættelse af en ny fast Lærer nødvendig, fra det i Udkastet satte Tal 60 til 80 en Forhøjelse, hvori Madvig dog ikke kan være enig, især naar han ser hen til, at der kun skal tælles de Børn, der have fyldt 9 Aar, hvorved Tallet 80 mindst maa betragtes som svarende til 100, naar, som i Lovforslaget, samtlige skolepligtige Børn regnes, og hvorved Afgangen for Lærerne til en sikkert Stilling og Pensionsudsig, navnlig i Kjøbstæderne, efter hans Mening indskrænkes altfor stærkt. Han har derfor stillet Underændringsforslag. Man har dernæst antaget, at, naar Lovforslaget selv gaar ud fra, at den Lærerkraft som Børneantallet kræver foruden den faste Lærer (de faste Lærere), kan tilveiebringes ved at give ham „en Medhjælper til at gaa ham tilhaande ved Undervisningen“, hvorved Examen ikke er gjort til Betingelse, maa det i Almindelighed kunne overlades den stedlige Skolebestyrelse at skaffe de fornødne Lærerefter tilstede, uden at den bindes til examinerede Personer, dog saaledes, at vedkommende Skoleinspektør bedømmer Tilstrækkeligheden af de foreslaaede Personers Kundskaber. Madvig tror, at der dog tillige maa sørges for, at der ikke tilbydes et Vederlæg, der nødvendig fører til det tarveligste Resultat, og han stiller derfor det Forslag, at der for Vederlaget for slike ikke faste Lærere eller Lærerefter af Skoleraadets fastsættes et Lavmaal, der godkjendes af Undervisningsministeren.

Medens Flertallet her foreslaar at forhøje Børneantallet, der betinger Ansættelse af en ny fast Lærer, har det derimod nedsat Tallet af de Børn, som en Lærer (fast eller Medhjælper) samtidig kan undervise, fra 80 til 50, hvorved altsaa Betingelsen for at ansætte en Medhjælper hurtigere indtræder, (men ogsaa her alene efter Tallet af Børn over 9 Aar). Vi antage nemlig, at i Slutningen af Udvælgets Paragraf Ordene „undervises i en Skolestue“ skulle fortaas om Undervisningen af samme Lærer; men vi have dog ikke fundet det overflødig

at forbyde, at samtidig to Lærere høit undervise i samme Skolestue.

§ Lovforslagets § 7 (8), som Flertallet tiltræder, har det foreslaaet istedetfor sidste Punktum, der udsøndres for i en noget ændret Stikelse at danne en ny Paragraf (10), at optage to, som det synes, til Hindring af Misbrug nødvendige Betingelser for, at en privat Skole kan bruges til at supplere den offentlige Skole, nemlig Skoledirektionens Erkjendelse af dens Undervisnings Forvarlighed og dernæst Skolens Indordning under Regler for Skolegangens Stadighed og om Midlerne til at fremtvinge den. Men naar disse Betingelser opfyldes, synes der ikke at være Grund til at lade Børnens Henvisning til en saadan Skole være afhængig af Forældrenes Samtykke.

Efter Udkastets § 7 har Flertallet (her forøget ved Haffner) foreslaaet at indskyde en ny Paragraf om Kommunernes Berettigelse og Forpligtelse til indbyrdes at forlange eller yde Hjælp ved Undervisning for Børn, for hvilke efter Sognets stedlige Stikelse en fremmed Skole ligger bekvemmere end deres egen. Vi tro, at der gives ikke saa Steder, hvor denne Bestemmelse heldigt kan anvendes.

Idet vi af Slutningsperioden i Udkastets Paragraf 7 have dannet en ny Paragraf, fordi der deri, omhandles Noget, der ligger udenfor Forudsætningen for hin Paragrafs øvrige Indhold, have vi tilføjet to Betingelser for Understøttelsen til videre gaaende private Skoler, den ene, at der oprettes Fripladser, den anden, at Skolen virkelig maa bevise sin Karakter som privat ved at have den større Deel af sin Indtagt gennem Betaling for Elever. Er dette ikke Tilfældet, maa Skolen betragtes som offentlig.

III.

Alf de Grunde, der fra forskellige Sider bleve gjorte gjældende under Lovforslagets første Behandling og som formmelig hentes fra Ubilligheden i at paalægge Kommunerne Forpligtelsen til paa Forlangende af et ringe Antal unge Menneffer over den skolepligtige Alder, hvis Vedbliven ikke engang var sikker, maaske for et enkelt Aar nødvendig at tilveiebringe en til deres Læru svarende Undervisning og fra Ugjørigheden af at foreskrive samtlige Skolelærere som Pligt, naarsomhelst det forlangtes, at give en saadan Undervisning udenfor deres regelmæssige Embedsgerning, ja udenfor deres Hjem, har Udvalget, hvor meget det end ønsker Frugten af Almueffolens Undervisning besættet og udvidet hos de Unge ved Fortsættelse udover den skolepligtige Alder, dog set sig nødt til at forfatte Tanken om Fortsættelses-skoler som et lovbestemt Led af det offentlige Skolevæsen og